

Odbor za regionalni razvoj

2022/2081(DEC)

1.2.2023

MIŠLJENJE

Odbora za regionalni razvoj

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o razrješnici za izvršenje općeg proračuna Europske unije za finansijsku godinu 2021., dio III. – Komisija
(2022/2081(DEC))

Izvjestitelj za mišljenje: Younous Omarjee

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za regionalni razvoj poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

1. napominje da je Revizorski sud u svojem godišnjem izvješću za 2021.¹ procijenio da stopa pogreške za proračunske rashode EU-a za područje „Kohezija, otpornost i vrijednosti” za 2021. iznosi 3,6 %, dok je za 2020. iznosila 3,5 %; ističe da samo za podnaslov „Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija” procijenjena stopa pogreške iznosi 4,1 %; žali zbog toga što se silazni trend iz prethodnih godina nije uspio održati; naglašava da se većina nepravilnosti koje su utvrdila revizijska tijela i Komisija odnose na iste glavne kategorije: neprihvatljive rashode, javnu nabavu, revizijski trag i državnu potporu; stoga smatra primjerenim da se u postupke uključi potreba za većom kontrolom i pažljivom analizom pogrešaka, kako bi se u budućnosti olakšalo izbjegavanje ili sprečavanje pogrešaka; poziva Komisiju i države članice da pažljivo uzmu u obzir činjenicu povećanja stope pogreške i posljedične povećane razine rizika, kao i mogućnost naknadnog gubitka financiranja u kasnijoj fazi;
2. potvrđuje da bi rekordno visoka razina plaćanja u okviru kohezijske politike 2021., zajedno sa složenim pravilima kojima se uređuje potrošnja u tom području, mogla djelomično objasniti povećanu stopu pogreške; međutim, izražava zabrinutost zbog zaključka Revizorskog suda da se postojećim kontrolama ne ublažava visok inherentni rizik od pogrešaka u tom području; ističe potrebu za poboljšanjima okvira za kontrolu i jamstvo za koheziju; naglašava da bi bolja i opsežnija razmjena dobrih praksi među zemljama bila ključna za povećanje učinkovitosti i smanjenje stope pogreške; naglašava da bi daljnje pojednostavljenje pravila i postupaka kojima se uređuje apsorpcija sredstava u tom području također moglo znatno doprinijeti učinkovitijem i istodobno usmjerenijem korištenju sredstava te smanjiti pogreške u postupcima podnošenja zahtjeva; u tom pogledu podsjeća na prethodno stajalište Revizorskog suda o pogreškama u povratu PDV-a i potrebi za pojednostavljenjem pravila u tom području kako bi se državama članicama pomoglo da ispune svoje obveze plaćanja korisnicima;
3. ističe zabrinjavajuće zaključke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda br. 26/2021 „Pravilnost rashoda u području kohezijske politike EU-a”, u kojima se ističe da sustav kontrole Europske komisije u nedovoljnoj mjeri nadoknađuje nedostatke u radu revizijskih tijela država članica na provjeri potrošnje sredstava EU-a u području kohezije; poziva Komisiju da poboljša svoj revizijski rad, revizijsku dokumentaciju i postupak preispitivanja te da ojača glavne elemente informacija o pravilnosti iz godišnjih izvješća o radu koje objavljaju njezine glavne uprave;
4. snažno potiče Komisiju da zajamči dobro finansijsko upravljanje pri korištenju sredstava, uključujući poštovanje vladavine prava i temeljnih prava, upotrebom postojećih instrumenata, kao što je europski mehanizam vladavine prava, u punoj mjeri te da pritom ne izbjegava svoje nadležnosti i dužnosti čuvara Ugovora EU-a; čvrsto vjeruje da će uvjetovanost vladavine prava također doprinijeti povećanju pravilnosti

¹ Europski revizorski sud, [Godišnja izvješća o izvršenju proračuna EU-a za finansijsku godinu 2021.](#)

financiranja EU-a;

5. pozdravlja činjenicu da se 2021. povećala stopa apsorpcije sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova za programsko razdoblje 2014. – 2020.; ističe da je to uglavnom posljedica izmjena programa povezanih s inicijativama CRII i CRII+, koje su omogućile brzu mobilizaciju nepotrošenih kohezijskih sredstava za zdravstvene mjere, potporu poduzećima i radnicima te ranjive skupine; naglašava da bi slične, jedinstvene izmjene programa imale smisla i za druge programe u mjeri u kojoj mogu dovesti do veće učinkovitosti te brže i jednostavnije apsorpcije uz istodobno smanjenje pogrešaka;
6. pozdravlja brzo uvođenje dodatnih sredstava u okviru inicijative REACT-EU; ističe da je do kraja 2021. utvrđena namjena 39,4 milijarde EUR (99 % ukupnog iznosa dostupnog za tu godinu) i da su prva plaćanja državama članicama izvršena već u lipnju 2021.; naglašava da svako povećanje finansijskih sredstava zahtijeva veću pozornost i da u slučaju pogrešaka institucije riskiraju gubitak vjerodostojnosti; stoga naglašava da je potrebno pomno pratiti daljnja plaćanja i osigurati da se intenzitet plaćanja ne smanji, uz odgovarajuću transparentnost i zaštitne mјere kako bi se spriječila zlouporaba sredstava;
7. međutim, upozorava da određene države članice imaju vrlo niske stope apsorpcije sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova te da će one biti pod znatnim pritiskom da iskoriste sva raspoloživa sredstva prije zaključenja programâ; žali zbog toga što je davanje prioriteta Mechanizmu za oporavak i otpornost od strane država članica možda dovelo do kašnjenja u izvršenju sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova;
8. naglašava da bi bilo ključno razviti integrirane, kohezivne, poticajne, učinkovite i pouzdane mehanizme, a posebno preporuke i tehničke smjernice o tome kako promicati apsorpciju europskih sredstava u državama članicama kako bi ih one mogle sve učinkovitije koristiti; naglašava da bi trebalo utvrditi države članice s vrlo niskom apsorpcijom resursa te ustanoviti i analizirati zašto se smanjuje apsorpcija te da bi zatim trebalo poduzeti odgovarajuće mјere za poboljšanje stope apsorpcije, među ostalim razmjenom najboljih praksi među zemljama i administrativnim ospozobljavanjem; poziva Komisiju da u strukturiranom dijalogu s državama članicama analizira administrativne prakse i postupke kako bi se uklonile neučinkovitosti te da svim nadležnim tijelima proslijedi primjere učinkovite administrativne prakse i postupaka;
9. uviđa da je kriza uzrokovana bolešcu COVID-19 predstavljala nov i neočekivan izazov te da će posljedice ruske agresije na Ukrajinu također predstavljati velik izazov; ističe da EU i njegove države članice moraju odlučno reagirati i pružiti rješenja na razini EU-a i na nacionalnoj razini; naglašava da je kohezijska politika već dokazala svoju dodanu vrijednost i da će biti još nužnija u razdoblju nakon krize uzrokovane bolešcu COVID-19 i rata u Ukrajini;
10. pozdravlja povećanu finansijsku fleksibilnost povezanu s korištenjem kohezijskih sredstava koja državama članicama omogućuje da se privremeno koriste sredstvima za financiranje projekata povezanih s krizom; naglašava potrebu za promicanjem kontinuiteta i dublje suradnje među svim dionicima relevantnim za kohezijsku politiku,

posebno malim i srednjim poduzećima, općinama i regijama koje će se u narednim mjesecima suočiti s energetskom krizom, porastom nezaposlenosti, migracijama, visokom inflacijom, prehrabnenom krizom i zdravstvenom skrbi; ostaje predan dugoročnim ciljevima kohezijske politike koje bi te fleksibilnosti također trebale podupirati; naglašava da bi rješavanje temeljnih uzroka nepravilnosti racionalizacijom i jačanjem administrativnih kapaciteta pomoglo korisnicima i tijelima da se usredotoče na rezultate i doprinijelo smanjenju stope pogreške; napominje da su hitne mjere fleksibilnosti poduzete kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešcu COVID-19 imale neposredan učinak i da bi mnoge od tih mjeru, koje su polučile iznimne rezultate, trebalo kratkoročno nastaviti, posebno sada u kontekstu rata u Ukrajini;

11. poziva Komisiju da razvije mjeru za pojednostavljenje postupaka kojima bi se, u prethodno navedenim okolnostima, doprinijelo odgovornom i primjereno trošenju sredstava i oporavku koji će uslijediti u državama članicama, imajući na umu da ciljevi država članica za programsko razdoblje 2021. – 2027. moraju biti mnogo ambiciozniji kao odgovor na trenutačne dalekosežne gospodarske i socijalne posljedice krize uzrokovane bolešcu COVID-19 i rata u Ukrajini kako bi se zaštitili građani, očuvala radna mjesta i ojačala ulagačka klima; u tom kontekstu također poziva Komisiju da osigura sudjelovanje svih dionika te svih razina vlasti i lokalne samouprave u izradi i provedbi planova gospodarskog oporavka;
12. prima na znanje da Komisija od 2021. upravlja pričuvom za prilagodbu Brexitu, namijenjenom za potporu regijama koje su najviše pogodjene povlačenjem Ujedinjene Kraljevine iz EU-a; prima na znanje da su 2021. izvršena dva plaćanja prefinanciranja u okviru te pričuve; naglašava da bi trebalo izraditi jasan pregled stanja i da bi programi tehničke pomoći za suradnju s upravnim tijelima te tehničke smjernice i programi osposobljavanja trebali pomoći pogodenim zemljama da bolje iskoriste sredstva;
13. žali zbog zabrinjavajućih kašnjenja u provedbi Fonda za pravednu tranziciju (FPT), koji je hitno potreban za potporu građanima i regijama EU-a u zelenoj tranziciji; snažno potiče na uklanjanje nedostataka poduzimanjem odgovarajućih mjeru; naglašava da je potrebno točno utvrditi razlog kašnjenja i, poslije, prilagoditi postupke ili pojednostaviti pravila te smanjiti administrativno opterećenje koje potencijalno paralizira apsorpciju; naglašava da je, posebno u slučaju novih fondova, potrebna veća integracija svih dionika u postupke kako bi se izbjegla uska grla i zaostaci u plaćanjima u procesu apsorpcije;
14. žali zbog kašnjenja u pokretanju novih programa za fondove u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama; potvrđuje da je to kašnjenje posljedica kasnog donošenja kohezijskog zakonodavstva, postupka reprogramiranja u okviru hitnih mjeru povezanih s bolešću COVID-19 te rada na nacionalnim planovima za oporavak i otpornost; ističe da je iskorišteno samo 2 % raspoloživog iznosa odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za sredstva iz Uredbe o zajedničkim odredbama; naglašava potrebu za pomnim praćenjem intenziteta apsorpcije i, u slučaju nepopoljšane situacije, poticanjem država članica da poduzmu mjeru;
15. žali zbog činjenice da Revizorski sud u svojem tematskom izvješću o potrošnji sredstava u području klime u okviru proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020. smatra da je ukupno izvješćivanje Komisije o potrošnji u području klime bilo nepouzdano i da

je Komisija precijenila potrošnju u području klime za najmanje 72 milijarde EUR, od čega je više od 80 % bilo iz sredstava za poljoprivrednu, što znači da je oko 13 % proračuna EU-a za razdoblje 2014. – 2020. potrošeno na djelovanje u području klime te stoga izražava zabrinutost u pogledu pouzdanosti izvješćivanja o klimi za razdoblje 2021. – 2027. te poziva Komisiju da preispita svoju metodologiju praćenja klimatskih mjera;

16. naglašava važnost kohezijske politike u promicanju rodne ravnopravnosti, kao što je istaknuto u izvješću Europskog parlamenta o vlastitoj inicijativi o rodnoj dimenziji u kohezijskoj politici te u tematskom izvješću Europskog revizorskog suda br. 10/2021: „Uključivanje rodno osviještene politike u proračun EU-a: vrijeme je da se riječi pretoče u djela”; ističe procjenu Suda da rodna ravnopravnost nije uzeta u obzir na odgovarajući način u proračunskom ciklusu EU-a te da Komisija nije ispunila svoju obvezu uključivanja rodno osviještene politike u proračun EU-a; s druge strane pozdravlja rad Komisije na novoj klasifikaciji za mjerjenje utjecaja potrošnje Unije na rodnu ravnopravnost; poziva Komisiju da osigura da se ta klasifikacija usmjeri na točan i sveobuhvatan prikaz učinka programa na rodnu ravnopravnost;
17. prima na znanje da je Revizorski sud OLAF-u 2021. prijavio 15 slučajeva, dok je 2020. prijavio šest slučajeva; također prima na znanje da je samo jedan od tih slučajeva istodobno prijavljen Uredu europskog javnog tužitelja; žali zbog nedostatka transparentnosti u pogledu broja slučajeva koje je Komisija prijavila Uredu europskog javnog tužitelja; poziva Komisiju da dosljednije prati provedbu programa i da dosljedno prijavljuje kršenja Uredu europskog javnog tužitelja, osiguravajući pritom transparentnost u prijavljenim slučajevima;
18. ističe ulogu Ureda europskog javnog tužitelja u zaštiti finansijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima; podsjeća da mu je Ured bom o EPPO-u povjerena nadležnost za istragu, kazneni progon i podizanje optužnica za kaznena djela koja utječu na finansijske interese Unije, s posebnim naglaskom na kaznenim djelima s prekograničnom dimenzijom; naglašava da je Ured bom o EPPO-u za sve institucije, tijela, urede i agencije Unije uvedena obveza da Ured europskog javnog tužitelja izravno izvješćuju o svakom kažnjivom postupanju u pogledu kojeg bi on mogao izvršavati svoju nadležnost; također žali zbog kontroverzije u vezi s odlučivanjem o nadležnosti u određenim slučajevima u nekim državama članicama, posebno u vezi sa slučajevima sumnje na prijevaru koji uključuju sredstva iz inicijativa CRII i CRII+;
19. žali zbog toga što trenutačno u pojačanoj suradnji s Uredom europskog javnog tužitelja ne sudjeluju sve države članice te osuđuje nepravilnosti ili pristrane intervencije u imenovanju tužitelja u državama članicama sudionicama;
20. nadalje, traži ulaganje većih napora u borbu protiv prijevara na razini EU-a i u državama članicama; poziva Komisiju da pruži odgovarajuću potporu državama članicama kako bi se mogle učinkovitije boriti protiv korupcije, čime će se povećati i opće povjerenje građana u institucije EU-a.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	25.1.2023	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	30 0 5
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Stéphane Bijoux, Franc Bogovič, Corina Crețu, Rosa D'Amato, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Chiara Gemma, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Ondřej Knotek, Elżbieta Kruk, Nora Mebarek, Martina Michels, Denis Nesci, Niklas Nienab, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Alessandro Panza, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Hannes Heide, Jan Olbrycht, Mauri Pekkarinen, Rovana Plumb, Bronis Ropé	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Jordi Cañas, Gilles Lebreton	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

30	+
NI	Chiara Gemma
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Christian Doleschal, Mircea-Gheorghe Hava, Krzysztof Hetman, Andrey Novakov, Jan Olbrycht
Renew	Stéphane Bijoux, Jordi Cañas, Ondřej Knotek, Mauri Pekkarinen, Susana Solís Pérez
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Corina Crețu, Matthias Ecke, Hannes Heide, Nora Mebarek, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee
Verts/ALE	François Alfonsi, Rosa D'Amato, Niklas Nienauß, Caroline Roose, Bronis Ropę

0	-

5	0
ECR	Elżbieta Kruk, Denis Nesci
ID	Gilles Lebreton, Alessandro Panza, André Rougé

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani